

T.C.
SAYIŞTAY BAŞKANLIĞI

ATATÜRK KÜLTÜR, DİL VE TARİH YÜKSEK KURUMU

2024 YILI SAYIŞTAY DENETİM RAPORU

Eylül 2025

Tel : 90 (312) 295 30 00
Fax : 90 (312) 295 48 00

www.sayistay.gov.tr
sayistay@sayistay.gov.tr

İnönü Bulvarı No: 45
06520 Balgat-Çankaya/ANKARA

İÇİNDEKİLER

1. KAMU İDARESİ HAKKINDA BİLGİ	1
2. KAMU İDARESİNİN SORUMLULUĞU	5
3. SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU	5
4. DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI	6
5. İÇ KONTROL SİSTEMİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ	6
6. DENETİM GÖRÜŞÜ	8

TABLÖLAR LİSTESİ

Tablo 1: 2023-2024 Yılları Bütçe Gelirleri Tahmin ve Gerçekleşme Rakamlarının Karşılaştırılması	3
Tablo 2: 2024 Yılı Bütçe Giderleri ve Gerçekleşme Oranları	4

KISALTMALAR

AYK/Yüksek Kurum : Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu

BKMYBS : Bütünleşik Kamu Mali Yönetim Bilgi Sistemi

KHK : Kanun Hükmünde Kararname

1. KAMU İDARESİ HAKKINDA BİLGİ

1.1. Mevzuat ve Görevler

Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumunun (AYK/Yüksek Kurum) kuruluş, görev, yetki ve sorumlulukları Anayasanın 134'üncü madde hükmüne uygun olarak çıkarılan 11.08.1983 tarihli ve 2876 sayılı Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu Kanunu, bu Kanun'un 97, 101 ve 103'üncü maddeleri hariç diğer maddelerini iptal eden, 11.10.2011 tarihli ve 664 sayılı Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname (KHK) ile 02.07.2018 tarihli Resmî Gazete'de yayımlanan 703 sayılı KHK ile düzenlenmiştir.

664 sayılı KHK'nin 3'üncü maddesine göre Kurumun görevleri;

- Türk dili, tarihi, kültürü ve bütün yönleriyle Atatürk ve eseri üzerinde sosyal ve beşeri bilimler bütünlüğü içinde bilimsel araştırmalar yapmak, yaptırmak ve bu konularda seminer, sempozyum, konferans ve benzeri ulusal ve uluslararası etkinlikler düzenlemek, yayınlar yapmak ve bu alandaki çalışmaları desteklemek,
- Sosyal ve beşeri bilimler alanında özgün bilgi üretimi için ortamlar hazırlamak, bu çerçevede bütünlük bilgi sistemi kurmak, araştırma ve geliştirme faaliyetlerini desteklemek, eşgüdüm sağlamak, izlemek,
- Milletimizin sosyal ve kültürel gelişmesine katkı sağlayacak alanlarda bilimsel araştırmalar yapmak, yaptırmak ve bu alanda yapılan çalışmalara destek vermek,
- Milli kültürümüzün ve diğer kültürlerin klasikleşmiş bilim ve düşünce eserlerinin günümüz Türkçesine çevrilmesini, basılmasını ve yayımlanmasını sağlamak,
- Görev alanı kapsamında ulusal ve uluslararası kurum ve kuruluşların bilimsel çalışmalarını ve bu alandaki gelişmelerle ilgili yayınlarını takip etmek, gerekli görülenleri tercüme ettirerek basılmasını ve yayımlanmasını sağlamak,

şeklinde sayılmıştır.

1.2. Teşkilat Yapısı ve İnsan Kaynakları

664 sayılı Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname'nin "Teşkilat" başlıklı 4'üncü maddesinde, Yüksek Kurumun teşkilat yapısının, Yüksek Danışma Kurulu, Yönetim Kurulu, Başkanlık, Kurumlar ve hizmet birimlerinden oluştuğu ifade edilmiştir. Başkanlık, Yüksek Kurum Başkanı, iki Başkan

Yardımcısı ile hizmet birimlerinden oluşur. Bilimsel Çalışmalar Koordinasyon Dairesi Başkanlığı, Strateji Geliştirme Dairesi Başkanlığı, İnsan Kaynakları ve Destek Hizmetleri Dairesi Başkanlığı ve Hukuk Müşavirliği olmak üzere dört hizmet birimi bulunmaktadır.

Kurumun merkezi Ankara'dır; taşra teşkilatı bulunmamaktadır.

2024 yılı sonu itibarıyla Yüksek Kurum Başkanlığına tahsis edilen 176 adet kadronun 64 adedi dolu olup, başkan, başkan yardımcısı, uzman ve uzman yardımcıları ile diğer idari personele tahsis edilmiş kadronun % 36 'sı kullanılmaktadır.

Yüksek Kurum ve bünyesinde yer alan Kurumların bilişim hizmetlerini yürütmek üzere Hazine ve Maliye Bakanlığından 375 sayılı Kanun Hükmünde Kararname'nin ek 6'ncı maddesi gereği 12 adet sözleşmeli bilişim uzmanı kadrosu alınmıştır. Bu kapsamda 7 bilişim personeli Kurumda görev yapmaktadır.

Yüksek Kurumda 25 kişi 4857 sayılı İş Kanunu hükümlerine göre sürekli işçi kadrosunda istihdam edilmektedir.

664 sayılı KHK'nın "Kurumlar" kenar başlıklı 8'inci maddesinde; Atatürk Araştırma Merkezi, Türk Dil Kurumu, Türk Tarih Kurumu ve Atatürk Kültür Merkezi başkanlıklarının, Yüksek Kurumun kuruluşuna dâhil olan Kurumlar olduğu belirtilmiş; ancak Kurumların ayrı kamu tüzel kişiliğine sahip oldukları, hizmet ve görevlerini mevzuat hükümleri ile Yönetim Kurulunca belirlenen ilke, politika ve stratejiler doğrultusunda Yüksek Kurum Başkanlığının gözetim, denetim ve eşgüdümünde yerine getirecekleri hüküm altına alınmıştır.

Yine 664 sayılı KHK'nın 1'inci ve 22'nci maddeleri uyarınca; Cumhurbaşkanının görevlendireceği Bakana bağlı Yüksek Kurumun görev, yetki ve sorumluluk alanına giren ve önceden kanunla düzenlenmiş konularda yapmış olduğu idari düzenlemeler ilgili Bakanın (Kültür ve Turizm Bakanı) onayıyla yürürlüğe girmektedir.

664 sayılı KHK'nın "İşbirliği" kenar başlıklı 21'inci maddesinde; Yüksek Kurum ve bağlı Kurumların, görevleri çerçevesinde yükseköğretim kurumları, araştırma merkezleri ve uluslararası kurumlar dâhil tüm ilgili kurum ve kuruluşlarla Yönetim Kurulunca belirlenecek esaslara göre işbirliği yapabilecekleri, ortak projeler hazırlayıp uygulayabilecekleri; ayrıca, Yüksek Kurum ve bağlı kurumların, milli savunma ve millî güvenliğe ilişkin hususlar saklı kalmak kaydıyla, görev alanıyla ilgili olarak gerekli gördüğü bilgileri bütün kamu kurum ve kuruluşlarından ve diğer gerçek ve tüzel kişilerden ilgili bakan aracılığıyla isteyebilecekleri; kendilerinden bilgi istenen bütün kamu kurum ve kuruluşları ile diğer gerçek ve tüzel kişilerin ise bu bilgileri zamanında ve eksiksiz vermekle yükümlü oldukları; bu şekilde elde edilen

bilgilerden ticari sır niteliğinde olanların gizliliğinin korunacağı, hüküm altına alınmıştır.

Kurumun:

- Gözetim nedeniyle Cumhurbaşkanlığı,
- Bağlı olması nedeniyle Kültür ve Turizm Bakanlığı,
- Bütçe uygulamaları ve Performans Bütçe konusunda Hazine ve Maliye Bakanlığı,
- Stratejik Plan, Performans Programı uygulamaları, personel kadroları ve bildirimler nedeniyle Cumhurbaşkanlığı Strateji ve Bütçe Başkanlığı,
- Bilimsel çalışmalar ve Kurum başkanlığı görevi nedeniyle üniversiteler,

ile ilişkisi bulunmaktadır.

1.3. Mali Yapı

Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu; 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'na tabi olup, bu Kanun'a ekli II sayılı cetvelin "B-Özel Bütçeli Diğer İdareler" bölümünde yer almaktadır. 664 sayılı Kanun Hükmünde Kararname'nin 26'ncı maddesinde Kurumun gelir kaynakları;

- Genel bütçeden yapılacak yardımlar,
- Her türlü bağış, yardım ve vasiyetler,
- Yüksek Kurumun ve merkez başkanlıklarının gelirlerinin değerlendirilmesinden elde edilen gelirler,
- Diğer gelirler,

olarak belirtilmiştir.

Bütçe Gerçekleşmeleri:

2024 yılı gelirleri; 119.181.600,00 TL hazine yardımı, 1.080.165,29 TL diğer gelirler olmak üzere toplam 120.261.765,29 TL'dir. Bir önceki yıla göre gelir karşılaştırması aşağıdaki tabloda gösterildiği şekildedir.

Tablo 1: 2023-2024 Yılları Bütçe Gelirleri Tahmin ve Gerçekleşme Rakamlarının Karşılaştırılması

Eko. Kod	Açıklama	2023 Yılı (TL)		2024 Yılı (TL)	
		Planlanan Gelir	Gerçekleşen Gelir	Planlanan Gelir	Gerçekleşen Gelir
03	Teşebbüs ve Mülkiyet Gelirleri	31.000,00	7.023,00	5.000,00	0

04	Alınan Bağış ve Yardımlar ile Özel Gelirler	50.509.000,00	66.412.000,00	118.733.000,00	119.181.600,00
05	Diğer Gelirler	43.000,00	226.579,00	129.000,00	1.080.165,29
TOPLAM		50.583.000,00	66.645.602,00	118.867.000,00	120.261.765,29

2024 yılında, Yüksek Kuruma Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu ile 118.867.000,00 TL ödenek tahsis edilmiş olup, yıl içerisinde eklenen ve aktarılan ödenekler ile toplam ödenek 122.192.900,00 TL olmuştur. Aşağıdaki tabloda görüleceği üzere 2024 yılı harcama toplamı 106.284.439,91 TL olup toplam ödeneğin % 86,98'i kullanılmıştır.

Tablo 2: 2024 Yılı Bütçe Giderleri ve Gerçekleşme Oranları

Eko Kod	Açıklama	Başlangıç Ödenegi (TL)	Eklenen Ödenek (TL)	Tenkis Edilen Ödenekler (TL)	Toplam Ödenek (TL)	Harcama (TL)	Gerçekleşme Oranı (%)
01	Personel Giderleri	69.350.000,00	6.547.200,00	2.620.000,00	73.277.200,00	72.822.560,74	99,38
02	SGK Devlet Primi Giderleri	10.495.000,00	842.700,00	420.000,00	10.917.700,00	10.805.366,81	98,97
03	Mal ve Hizmet Alım Giderleri	23.014.000,00	51.000,00	118.000,00	22.947.000,00	14.646.708,39	63,83
05	Cari Transferler	5.308.000,00	113.000,00	0	5.421.000,00	2.264.181,90	41,77
06	Sermaye Giderleri	10.700.000,00	820.000,00	1.890.000,00	9.630.000,00	5.745.622,07	59,66
TOPLAM		118.867.000,00	8.373.900,00	5.048.000,00	122.192.900,00	106.284.439,91	86,98

Faaliyet Gerçekleşmeleri

Kurumun, Net Faaliyet Gelirinin 120.261.765,33 TL, Faaliyet Giderinin 110.257.003,40 TL ve enflasyon düzeltmesinin 562.227.472,25 TL olarak gerçekleşmesi neticesinde 2024 yılında 572.232.234,18 TL olumlu faaliyet sonucu oluşmuştur.

1.4. Muhasebe ve Raporlama Sistemi

Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu, 5018 sayılı Kanun'a tabi olup bu Kanun'a ekli II sayılı cetvelin "B-Özel Bütçeli Diğer İdareler" bölümünde yer almaktadır.

Merkezi yönetim kapsamında bir kamu idaresi olan Kurum, muhasebe kayıt işlemleri yönünden 5018 sayılı Kanun'a ve bu Kanun'da çıkarılması öngörülen ikincil düzenlemelere tabidir. Kurumun, muhasebe işlemleri Merkezi Yönetim Muhasebe Yönetmeliği ve Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği hükümlerine göre Maliye ve Hazine Bakanlığı bünyesindeki Devlet Muhasebesi Bilişim Sisteminde yürütülmektedir. Faaliyetlerin gerçekleştirilmesi sırasında yıl içinde tahakkuk ettirilen tüm ödeme emri belgeleri Bütünleşik Kamu Mali Yönetim Bilgi Sistemine (BKMYBS) girilmiştir.

Kamu İdaresi Hesaplarının Sayıştaya Verilmesi ve Muhasebe Birimleri ile Muhasebe Yetkililerinin Bildirilmesi Hakkında Usul ve Esaslar'ın 5'inci maddesi gereğince hesap dönemi sonunda Sayıştaya gönderilmesi gereken defter, tablo ve belgelerden aşağıda yer alanlar denetime sunulmuş olup denetim bunlar ile Usul ve Esasların 8'inci maddesinde yer alan diğer belgeler dikkate alınarak yürütölüp sonuçlandırılmıştır.

- Birleştirilmiş veriler defteri,
- Geçici ve kesin mizan,
- Bilanço,
- Faaliyet sonuçları tablosu/gelir tablosu/kâr-zarar tablosu,
- Öz kaynak değişim tablosu,
- Bütçelenen ve gerçekleşen tutarların karşılaştırma tablosu,
- İdare taşınır mal yönetimi ayrıntılı hesap cetveli ile idare taşınır mal yönetim hesabı icmal cetveli veya envanter defteri.

Denetim görüşü, kamu idaresinin tabi olduğu geçerli finansal raporlama çerçevesi kapsamındaki temel mali tablolarından bilanço ve faaliyet sonuçları tablosuna verilmiştir.

2. KAMU İDARESİNİN SORUMLULUĞU

Denetlenen kamu idaresinin yönetimi, tabi olduğu muhasebe standart ve ilkelerine uygun olarak hazırlanmış olan mali rapor ve tabloların doğru ve güvenilir bilgi içerecek şekilde zamanında Sayıştaya sunulmasından, bir bütün olarak sunulan bu mali tabloların kamu idaresinin faaliyet ve işlemlerinin sonucunu tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir olarak yansıtmasından ve ister hata isterse yolsuzluktan kaynaklansın bu mali rapor ve tabloların önemli hata veya yanlış beyanlar içermemesinden; kamu idaresinin gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğundan; mali yönetim ve iç kontrol sistemlerinin amacına uygun olarak oluşturulmasından, etkin olarak işletilmesinden ve izlenmesinden, mali tabloların dayanağını oluşturan bilgi ve belgelerin denetime hazır hale getirilmesinden ve sunulmasından sorumludur.

3. SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU

Sayıştay, denetimlerinin sonucunda hazırladığı raporlarla denetlenen kamu idarelerinin mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmek, mali rapor ve tablolarının güvenilirliğine ve doğruluğuna ilişkin görüş bildirmek, gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmekle

sorumludur.

4. DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI

Denetimlerin dayanağı; 6085 sayılı Sayıştay Kanunu, uluslararası denetim standartları, Sayıştay ikincil mevzuatı ve denetim rehberleridir.

Denetimler, kamu idaresinin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmek ve mali rapor ve tablolarının kamu idaresinin tüm faaliyet ve işlemlerinin sonucunu doğru ve güvenilir olarak yansıttığına ilişkin makul güvence elde etmek ve mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmek amacıyla yürütülmüştür.

Kamu idaresinin mali rapor ve tabloları ile bunları oluşturan hesap ve işlemlerinin doğruluğu, güvenilirliği ve uygunluğuna ilişkin denetim kanıtı elde etmek üzere yürütülen denetimler; uygun denetim prosedürleri ve tekniklerinin uygulanması ile risk değerlendirmesi yöntemiyle gerçekleştirilmiştir. Risk değerlendirmesi sırasında, uygulanacak denetim prosedürlerinin tasarlanmasına esas olmak üzere, mali tabloların üretildiği mali yönetim ve iç kontrol sistemleri de değerlendirilmiştir.

Denetimin kapsamını, kamu idaresinin mali rapor ve tabloları ile gelir, gider ve mallarına ilişkin tüm mali faaliyet, karar ve işlemleri ve bunlara ilişkin kayıt, defter, bilgi, belge ve verileri (elektronik olanlar dâhil) ile mali yönetim ve iç kontrol sistemleri oluşturmaktadır.

Bu hususlarla ilgili denetim sonucunda denetim görüşü oluşturmak üzere yeterli ve uygun denetim kanıtı elde edilmiştir.

5. İÇ KONTROL SİSTEMİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ

5018 sayılı Kamu Mali Yönetim ve Kontrol Kanunu uyarınca iç kontrol sistemi; idarenin amaçlarına, belirlenmiş politikalara ve mevzuata uygun olarak faaliyetlerin etkili, ekonomik ve verimli bir şekilde yürütülmesini, varlık ve kaynakların korunmasını, muhasebe kayıtlarının doğru ve tam olarak tutulmasını, mali bilgi ve yönetim bilgisinin zamanında ve güvenilir olarak üretilmesini sağlamak üzere idare tarafından oluşturulan organizasyon, yöntem ve süreçle iç denetimi kapsayan mali ve diğer kontroller bütünüdür.

İç kontrolün işleyişi ile ilgili ayrıntılı hükümler, 26.12.2007 tarihli ve 26738 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe giren Kamu İç Kontrol Standartları Tebliği, İç Kontrol ve Ön Mali Kontrole İlişkin Usul ve Esaslar ile Hazine ve Maliye Bakanlığı tarafından yayımlanan

rehberlerle belirlenmiştir. 2024 yılı denetimi kapsamında, mezkûr mevzuat çerçevesinde, Kurum iç kontrol sistemi aşağıdaki şekilde değerlendirilmektedir.

Kontrol Ortamı Standartları

Kurum organizasyon yapısı içerisinde görev, yetki ve sorumluluklar ile yetki devirleri ve sınırlarının tam ve açık bir şekilde belirlenip yazılı hale getirildiği, idarede "Kamu Görevlileri Etik Davranış İlkeleri" ile ilgili eğitim ve bilgilendirme çalışmalarının yeterli olduğu, personelin işe alınması, yer değiştirmesi, görevde yükselmesi, yeterlilik-performans değerlendirmesi ile disiplin hükümlerine yönelik insan kaynakları politikasının tam olarak belirlendiği ve kurum çalışanlarına duyurulduğu, hassas görevlere ilişkin prosedürlerin tam olarak belirlendiği ve kurum çalışanlarına duyurulduğu,

Risk Değerlendirme Standartları

Stratejik planın zamanında yayımlandığı ve içerik açısından mevzuata uygun olduğu, idare performans programının içerik olarak mevzuata uygun şekilde hazırlandığı ve zamanında yayımlandığı, iç kontrol risklerinin tam ve doğru şekilde belirlendiği, risklerin değerlendirilmesine yönelik çalışmaların yapıldığı,

Kontrol Faaliyetleri Standartları

İdare tarafından yetkileri belirlemek amacıyla iş akış süreçlerinin hazırlandığı ve personele duyurulduğu, idare tarafından yetki devirlerinin mevzuata uygun yapıldığı, 2024 yılı için herhangi bir yetki devri uygulaması bulunmadığı, idarede yapılan görevlendirmelerde "görevler ayrılığı" ilkesine uyulduğu, İdarece belirlenen risklerin kabul edilebilir düzeye indirilmesine yönelik kontrol faaliyetleri ve sorumlularının belirlendiği, ön mali kontrol sisteminin, İç Kontrol ve Ön Mali Kontrole İlişkin Usul ve Esaslar'a uygun olarak kurulduğu, ön mali kontrol yönergesinin mevcut olduğu,

Bilgi ve İletişim Standartları

İdare faaliyet raporunun içerik olarak mevzuata uygun hazırlandığı, idarenin Kamu İç Kontrol Standartlarına Uyum Eylem Planının mevcut olduğu ve Kamu İç Kontrol Standartları Tebliğine uygun olduğu,

İzleme Standartları

İdarenin tüm birimleri tarafından iç kontrol sisteminin yılda en az bir kere değerlendirildiği ve değerlendirme sonuçlarının İç Kontrol İzleme ve Yönlendirme Kuruluna raporlandığı, kamu idaresinde iç denetçi kadrosunun bulunduğu ve bir iç denetçinin olduğu, 2024 yılı için bir iç denetçinin görevli olduğu iç denetim biriminin iç kontrol sistemine ilişkin raporlama çalışmalarının mevcut olduğu, iç denetim planlamasının ve raporlarının mevcut olduğu görülmüştür.

6. DENETİM GÖRÜŞÜ

Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumunun 2024 yılına ilişkin yukarıda belirtilen ve kamu idaresi tarafından sunulan geçerli finansal raporlama çerçevesi kapsamındaki mali rapor ve tablolarının tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir bilgi içerdiği kanaatine varılmıştır.

T.C. SAYIŞTAY BAŞKANLIĞI

06520 Balgat / ANKARA

Tel: 0 312 295 30 00; Faks: 0 312 295 48 00

e-posta: sayistay@sayistay.gov.tr

<https://www.sayistay.gov.tr>